

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Se pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Maračnino in oznanila (inserte) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 6. uri popoldne.

Štev. 119.

V Ljubljani, v petek 26. maja 1893.

Letnik XXI.

Delegacije.

Z Dunaja, 25. maja.

Pred javno sejo avstrijske delegacije imeli so delegati posvetovalen shod ter sklenili voliti za predsednika kneza Windischgrætza, za podpredsednika viteza Javorskega.

Seja avstrijskih delegatov se je pričela ob 1. uri. Minister grof Kalnoky je konstatoval, da je za sklepanje navzočih zadosti delegatov. Volitev predsedstva je vodil starosta delegatov, Nischelwitzer. Knez Windischgrætz, izvoljen za predsednika z 49 glasovi, pozdravi delegate ter izraža upanje, da bodo delegati tako sklepali v delegaciji o troških, kakor to zahteva varnost naše države in davčna moč avstrijskih prebivalcev.

Za podpredsednika je bil izvoljen vitez Javorski.

Značilne so bile volitve v budgetni odsek. Za predsednika je bil odbran Plener. Pri tem pa mi je poročati, da se je češki prepir danes zanesel tudi v delegacije. Pri volitvah v budgetni odsek so se namreč prezrli Mladočehi, tako da ni nobeden izvoljen v ta odsek. Proti tej brezozirnosti so se pritožili poslanci dr. Herold, Masařyk in Pacak, povdarjajoč, da so izgreli v češkem deželnem zboru bili provocirani in da bi se ne bili dogodili, če bi bila jedna oseba imela nekoliko več takta.

Plener je trpko odgovarjal ter naglašal, da so se namenoma („in der bestimmten Absicht der verschiedenen Parteigruppen“) prezrli Mladočehi pri tej volitvi, ker so kršili dostojnost in čast deželnega zbora češkega.

Grof Deym je branil češkega nadmaršala kneza Lobkovicu pred napadi Mladočehov. — Oglasil se je ob tej priliki tudi delegat za Kranjsko, poslanec Pfeifer, ter obžaloval, da se je zanesel češki prepir v delegacijo, ob enem pa je povdarjal, da se mu nikakor ne zdi primerno, v delegaciji prezirati zastopnike najbogatejše in kulturno najbolj razvite dežele našega cesarstva.

Po deželnih zborih.

III.

Goriški zbor.

Sosedna Primorska ima tri deželne zборе, od katerih pa je letos zboroval jedino goriški. Tržaški, ki je identičen, kar se sestave tiče, z občinskim zastopom, je razpuščen in bi najbrž ne bil imel nobenega posebnega nujnega dela, ko bi se bil sklical. Večino reči občinski svet tudi reši v navadnih sejah. Da isterski deželni zbor ni zboroval, nam Slovanom ni žalovati. Italijanska večina, če tudi ni posebno velika, je do Slovanov popolnoma brezozirna. Sicer tudi v koroškem in štajerskem deželnem zboru z nami baš lepo ne postopajo, ali vsaj malo gledajo na meje dostojnosti, dočim se v isterskem deželnem zboru slovanski poslanci na najnesramnejši način napadajo.

Pa ne le v političnih, tudi v narodnogospodarskih vprašanjih odločno Italijani nasprotujejo Slovanom. Tudi pri razdelitvi podpor se jako stransko postopajo.

Govoriti je nam le o deželnem zboru goriškem. Stara navada je, da so v goriškem deželnem zboru obravnave jako kratke. Velikih političnih debat ni nikdar. V tem deželnem zboru so slovenski in ita-

lijanski poslanci v enakem številu. Obe stranki si menda mislita, da ne kaže duhov razburjati s političnimi borbami. Mi pa vendar jako dvomimo, da bi tako postopanje bilo pravo. Prebivalstvo zgublja zaupanje do deželnega zbora, ko vidi, kako se vse zaspano vrši. Malo več življenja bi zlasti v slovenskem narodnem oziru bilo želeli. Sicer bode vsak mislil, da so Slovenci na Goriškem povsem zadovoljni, da se jim ne godi nobena krivica, ko v resnici stvari vendar niso tako ugodne. Tudi ni dolgo, ko se je še v deželni hiši prezirala slovenščina. Tudi sedaj najbrž še ni dosti bolje. Prevelika ozirnost v takih stvareh ni povsem umestna, naj se že to godi v Ljubljani, v Gorici, v Celovcu ali pa v Gradcu.

Mi sicer ne trdimo, da bi naši poslanci morda v odsekih ne branili naših pravic, ali beseda v javnosti ima nekoliko večjo veljavo, nego v odseku, in se tudi zabeleži, ter se še pozneje lahko sklicuje na njo. V odsekih so tudi le nekateri gospodje, zato pa posvetovanja v odsekih ne morejo še nikakor nadomestiti razprav v zbornici.

Italijanski poslanci pokazali so nekoliko več odločnosti. Stavili so vsaj neko interpelacijo zastran pouka italijanščine na goriškem ženskem učiteljskišču. Slovenci smo gledé srednjih šol v Gorici gotovo še bolj prikrajšani, nego Italijani, in lahko bi torej tudi bili v deželnem zboru kaj spregovorili v tej zadevi, da bi višji gospodje izvedeli, da Slovenci nikakor še nismo pripravljeni, odstopiti od svojih pravic. Seveda tega nobeden ne zahteva in bi tudi ne bilo umestno, da se celi dnevi potratijo z narodnimi prepiri.

Res je sicer, da mi nismo nikdar se posebno navduševali za dolge govore, posebno če so bili le bolj namenjeni skozi okno in se niso pečali s stvarjo samo, pač pa moramo reči, da resno in stvarno razpravljanje v javnih sejah še le dá pravo življenje parlamentarnemu gibanju, in tega razpravljanja v goriškem deželnem zboru pogrešamo.

Kakor drugi deželni zbori, se je tudi goriški letos pečal le bolj z narodnogospodarskimi stvarmi. Važna je postava o bolnišnicah za kužne bolezni. Najvažnejše stvari je pa zbor odložil za prihodnje zasedanje. Gospodje poslanci se menda niso mogli sporazumeti v odsekih in so stvar lepo izročili deželnemu odboru.

Tako je deželni zbor izročil deželnemu odboru zakon o novem vrejenju učiteljskih plač. Mi tukaj ne bomo obširneje govorili o tem načrtu zakona, ker ga naši čitatelji že poznajo. Njemu se upirajo Italijani, ker vidijo, da bi koristil ubožnejšim slovenskim okrajem. Liberalni gospodje so sicer jako navdušeni za šole, pa le tedaj, kadar gre za italijanske, za slovenske so pa jako zapeti.

Drugi načrt zakona, ki se je izročil deželnemu odboru, je pa namakatuje tržiškega polja. Tukaj je šlo za to, da dežela prevzame poroštvo za potrebno glavnicu. Ker pa gre za veliko svoto, si pa gospodje deželni poslanci precej pomišljajo. To se jim tudi zameriti ne more, kajti lahko je delati dolgove, ali težko se pa poplačajo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. maja.

Vitez Schmerling. Pokojni Schmerling je bil gotovo eden prvih glav avstrijske liberalne stranke. Rodil se je leta 1805 na Dunaju, kjer je

dovršil svoje študije. Leta 1829 je stopil kot avskultant pri dolenje-avstrijskem deželnem sodišču. Potem je polagoma napredoval v sodnijski službi in je čez 16 let postal svetnik pri dunajskem apelacijskem sodišču. Z letom 1848. se pa začelja politično delovanje njegovo. Odposlan je bil v Frankobrod, kjer se je kot avstrijski zaupnik udeleževal posvetovanj o načrtu nemške ustave. Pozneje je predsedoval zveznemu zboru, ko se je ta razpustil, je pa bil poslanec v narodnem zboru. Zadnje polovico 1848. leta je bil nemški državni minister. Sprva je vodil nostranje, potem pa vnanje stvari. Ker je močno naglašal avstrijsko stališče, se ni mogel sporazumeti s svojimi tovariši in je odstopil ter se povrnil na Dunaj, kjer je bil v tem času voljen v kromeriški državni zbor. Kmalu je pa kot avstrijski pooblaščenec zopet šel v Frankobrod in je ondi ostal do aprila 1849. leta, ko so se odpoklicali avstrijski poslanci. V juliju tega leta je bil imenovan za avstrijskega pravosodnega ministra, na katerem mestu je ostal do začetka 1851. leta. On je izvel začasno organizacijo sodišč. Ko je odložil ministerstvo, je bil imenovan prvim senatnim predsednikom pri najvišjem sodišču in leta 1855 je bil imenovan tajnim svetnikom, čez tri leta potem pa predsednikom dunajskemu nadsodišču. Koncem leta 1860 je vstopil kot državni minister v ministerstvo in je kmalu izdelal znano februarjsko ustavo, s katero se je v marsikaterem oziru uničil oktober-skih diplom. Ker je ta ustava bila preveč centralistična in je prezirala pravice posamičnih narodov in dežel, je zadela na močen upor. Popolnoma se nikdar ni bila izvela. Ogrov in Benečanov ni bilo nikdar v državni zbor na Dunaj. Čez štiri in pol leta je odstopil, ker je spoznal, da ne zmaga s svojimi nazori in bil imenovan predsednikom najvišjemu sodišču, kar je ostal do 1891. leta, ko je vstopil v pokoj. V začetku ustavne dobe je bil on član češkega in dolenje-avstrijskega deželnega zbora. Češki deželni zbor ga je bil odposlal v državni zbor. Po uvedanju decemberske ustave je bil poklican v gospodsko zbornico, kateri je celo nekaj časa predsedoval. Kazal se je v tej zbornici vedno Slovanom neprijaznega. Posebnega vpliva pa ni imel. Liberalci so ga sicer častili, ali posebno se pa drugače nanj niso ozirali. Sedaj po smrti mu nekateri nemški listi slavo pojo, drugim se pa zdi, da še ni dovolj germanizoval in je marsikaj zamudil, česar se ne bode dalo popraviti.

Dr. Ebenhoch je te dni govoril na nekem shodu o političnem položaju in o tem, kako bodo v bodoče konservativci postopali. Pred vsem je po njegovem mnenju potrebno, da se ohrani klub konservativcev kot močna stranka. Že samo obstanek tega kluba ovira, da liberalci ne morejo neomejeno gospodariti. Gojiti pa bode konservativcem prijazne odnose s krščanskimi socialisti in Poljaki. Vlado bodo podpirali, kolikor se to vjema z njih načeli. Pred vsem pa vseh vprašanjih ohranili si svobodno roko. Razmere bodo pa morali dobro izkeristiti, da kaj dosežejo administrativnim putem, ko je minister obljubil se ozirati na njih želje. Vedno pa bodo naglašali svoje načelne zahteve ozirajoč se seveda na vsakočasne razmere. Volitev se konservativci nimajo bati, kajti liberalci bodo pri njih, če se razmere ne spremenijo, gotovo nekaj mandatov izgubili. Samo če bi se protiliberalne stranke prehiteli ali pa storile kake napake, bi utegnili liberalci ohraniti sedanje mandate ali pa še kaj pridobiti. —

Mi se z Ebenhochom v glavnih stvareh popolnoma strinjamo, le to mislimo, da katoliški stranki ni treba imeti toliko ozirav. Skušnja uči, da le odločne stranke pridobivajo pri narodu veljavo, neodločne pa zgubljajo. Zmernost je lepa čednost, ali povsod vendar ni na pravem mestu.

Odkritje honvedskega spomenika se je v nedeljo vršilo v Budimpešti jako mirno. Oblastva neso bila oficijelno zastopana. Poslanec Asboth je pri tej slavnosti pokazal, da se ne boji mažarskih šovinistov. Pri odkritju spomenika je položil venec z napisom: „Generala Ludovika de Asbotha, zavajatelja trdnjavinih vrat, sin, spominu svojega očeta in njegovih tovarišev“. Potem je pa šel na pokopališče in položil venec na grob pri brambi palih cesarskih vojakov z napisom: „Palim junakom“. Mažarski listi se seveda malo jeze nad njim, ker je pokazal več odločnosti, kakor ministri sami. On pa jim odgovarja, da je ravnal v duhu svojega očeta, ki je prisvojivši Budim, takoj skrbel za zdravniško pomoč težko ranjenemu generalu Hentziju. — Odpodlanstvo zbornice poslancev je položilo venec na honvedski spomenik. S tem vencem se je pa pripetila mala neprijetnost. Na trakovih ima napis: „Ogerska zbornica poslancev hrabrim honvedom palim pri junaški brambi Budima“, ko so vendar honvedi bili trdnjavo zavajevali. Grof Gabrijel Karolyi je pismeno zahteval od predsednika Banfyja, da stvar pojasni in oziroma zamenja trakove. Ko se zopet snide zbornica, boče pa opozicija najbrž v zbornici od predsedstva zahtevala pojasnila in morda vsa stvar še da povod kakim burni debati.

Židje v Turčiji. V Turčiji so dosedaj bili samo mohamedanci vojaki. Drugim veroizpovedanjem si Turki neso upali dati v roke orožja. Kristijani so celo večkrat izrazili željo, da bi služili v vojski, da bi jim potem ne bilo treba plačevati velikega glavnega davka. Leta 1876 je Midhad paša v svoji ustavi bil določil, da tudi kristijani in židje morejo biti vojaki, ali njegova ustava se ni v tem oziru izvršila, prej so njega bili poslali v prognanstvo. Te dni je pa sultan povabil namestnika velikega rabinca in mu razodel, da židom popolnoma zaupa in jih zatoraj misli počastiti s tem, da jih bodo jemali v vojsko. Izraelovih sinov pa sultan s to novico ni tako razveselil, kakor se je nadejal. Znano je, da se židje povsod radi odtegujejo vojaški službi. Rabinci so se vstopili v posvet, kaj je sedaj storiti. Mnogi so bili za to, da bi zahvalili sultana za to veliko milost. Večina je spoznala, da bi si s tem v drugih ozirih škodovali in se zatoraj odločili, da nečejo židovskim sinovom zapirati pota do vojne slave. Samo obrnili so se do sultana, da se jim da jamstvo, da se židom pri vojakah ne bodo delali pri izpolnjevanju verskih dolžnostij nobenih težav.

Glasba.

„Slava Bogu“. Cerkvene pesmi. I. zvezek. Dvajset mašnih za mešan zbor zložila in izdala P. Angelik Hribar in P. Hugolin Sattner. Ord. S. Francisci. Cena partituri 80 kr., vsak glas 15 kr. V Ljubljani, 1893. Založil samostan ljubljanski. — Tiskal R. Milic.

Na znane mašne tekste: „Pred Bogom“; „V ponižnosti klečimo“; „Pred teboj na kolenih“; „Bog, pred Tvojim veličanstvom“; „Oče večni v visokosti“; „Tebe molit“, Oče večni“, — zložila sta marljiva in sloveča gg. skladatelj vsak po deset napevov, ki o vsi tako lepi in cerkveni, da zasluži ta lepa zbirka v popolni meri imenovana biti krasna naše cerkveno-glasbene literature.

V obče je znan izvrsten zlog gg. skladatelj, nju dovršena glasbena izolikanost ter spretnost v izpeljavi posameznih glasov, zato pa je odveč vsaka pohvala.

Harmonija teče povsod gladko, ponavljajoče vrste so drugače harmonizovane, glasbena sintaksa je povsod pravilna, oblika dovršena, modulacija prava, iz nekaterih mest kar vré radost in udanost v Boga! Napredek cenjenih gg. skladateljev pa se očitno kaže v drznih, a popolnoma pravilnih prehajalnicah in v dovršeni harmonizaciji.

V št. 2., v 10. taktu, pri besedi „maše“, nastala je v tenoru nerazvezana septima; namesto „c“ naj se tu postavi „d“. V 12. št., v 8. taktu pa pohajata tunanja glasova „sopran“ in „bas“ v kvartnih osminkah „d“—„g“, „e“—„a“, kar se trdo glasi; zatoraj naj ostane v „sopranu“ druge taktovske dōbe sama četrtinka „g“.

Posebno vrednost pa ima zbirka tudi v tem, da so jej posamezni glasovi tiskani: „sopran“ in

„alt“ skupaj, jednako „tenor“ in „bas“, kar omogoči, da zamoreta dva pevca gledati na jeden glas, — zatoraj zadostujejo štiri glasovi popolnoma za osem pevcev. Tisk s krepkimi tipami je krasen, papir pa je v partituri in glasovih jako lep in močan.

V veliko veselje bo nam, da se z gg. skladateljema še prav mnogokrat srečamo na polju cerkvene glasbe, katera pri nas hvalevredno napreduje. Slovenski orgljavci in visokočastita cerkvena predstojništva naj pridno segajo po krasni zbirki!

Glasbenikom svetnim pa bo zbirka tudi mnogo koristila, ako jo pridno študirajo. Saj glasoviti dr. H. Bellermann pravi v svojem izvrstnem kontrapunktu: „Aber auch der, welcher in der allerfreiesten Weise seine Kräfte dem Theater oder dem Konzertsaal widmen will, gewinnt, wenn er sich Geschicklichkeit in der Stimmführung erworben hat.“ . . . Da bi bilo tako tudi pri nas, ne imeli bi tolikega števila glasbenih plev.

Fajgelj.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. maja.

(**Sv. birma.**) V Mariboru bilo je, kakor se nam poroča, binkoštno nedeljo 475 birmancev, katerim so premil. knez in škof dr. Michael Napotnik podelili zakrament sv. potrdbe. Isti dan popoldne došla je bila prošnja iz Gradca, da bi šli naš premil. knez in škof tja birmovat, ker so Njih ekscelencja knezoškof dr. Ivan Zwerger tako hudo oboleli, da ne morejo sv. opravila nadaljevati. Naš premil. vladika, če tudi utrujeni, hiteli so starosti škofov solnograške pokrajine na pomoč. Našli so episkopa sekovskega jako oslabelega. Hvala Bogu, da jim je med tem nekoliko odleglo. Podelili so naš škof po raznih farah graškega mesta 2217 birmancem sv. krizmanje. V torek večer povrnili so se naš premil. knez in škof iz Gradca, od preobilnega posla, kakor se lahko ume, jako utrujeni. Upajmo, da to trudapolno opravilo ne bode imelo slabih nasledkov! Prihodnji mesec junij imajo napovedane kanonične vizitacije po dekanovinah: Vozenice od 3.—6. junija, Slov. Bistrica od 9.—18. junija, in Konjice od 24. junija do 1. julija. Od 8.—13. dne julija nameravajo premil. višji pastir obiskati fare dekanije novocerkevške, kjer so pred svojim vstopom v c. kr. zavod za višjo izobražbo duhovnikov služili za kapelana. Bog daj, da bi svojim vrlim Vojničanom že drugo leto zamogli posvetiti novo farno cerkev, katero so ti radodarni farani sklenili postaviti ob svojih troških.

(**Strelna v cerkvi.**) Iz St. Vida pri Zatičini: Včeraj t. j. 22. t. m. ob 1 uri popoldne pridejo od juga oblaki nad St. Vidom. Kmalu začne grometi in strelna vdari ali v strelovod na stolpu ali pa v križ, kateri je na farni cerkvi ravno nad velikim altarjem, se ne ve prav. Od tu preskoči v cerkev nad veliki altar, se razdeli ter spusti na obeh krajih okvira, ki je krog sv. Vida, navzdol. Iz okvira preskoči na spodnji del tabrnakeljna in tu na več krajev. — Odbila ni ničesar na altarju, tudi ga ni poškodovala, razun, da ga je na več krajih okadila. Kje da je strelna vdrla v popolno zaprto cerkev in kam se izgubila o tem ni nobenega sledu.

(**Postojnsko jamo**) je o letošnjih Binkoštih obiskalo nad — 16.000 ljudij, to je največje število izza poslednjih let.

(**Nemškega beleznika za Celje**) je pravosodni minister grof Schönborn — kakor smo že poročali — odklonil. Celjski nemški odvetniki so torej sklenili, da bodo svojim somišljenikom v beleznških zadevah dajali svete in pojasnila — brezplačno.

(**Osebna vest**) Pristav okrajnega sodišča v Tolminu, gosp. dr. Anton Perišič, premeščen je v Lošinj.

(**Razdelitev občine šent-ožbaldske.**) Kar smo dolgo želeli in prosili, zgodilo se je. Cesar je potrdil zakon deželnega zbora, da se velika občina šent-ožbaldska razdeli v dve samostojni občini: Blagovica (fari Blagovica in St. Ožbald) ter Trojane (fari St. Gotthard in Čemšenik).

(**Volitve v mestni tržaški zbor.**) Iz Trsta: Volitve v naš mestni ter deželni zbor so predurmi. Kakor povsod, je tudi pri nas mnogo agitacij, vse ugiblje, kako in kaj bo v prihodnje, kakovi elementi pridejo v mestni svet. Letos je pa pri nas še posebno močna konservativna stranka, ki hoče na vsak način nekaj svojih mož poslati v mestno palačo. Konservativci obrnili so se tudi do

Slovencev, da bi namreč tudi Slovenci pomagali, spraviti kaj zmernih elementov v zbornico. Slovenci so bili zadovoljni, združiti se s konservativci, toda pogojno; hoteli so vedeti, kaj jim hočejo obljubiti konservativci. Začela so se pogajanja, ali koj v začetku se je videlo, da iz te moke ne bo kruha. Na slepo udati se takozvanim konservativcem nikakor ni bilo mogoče, zato so Slovenci vprašali, kaj jim obljubijo za pomoč. Odgovor je bil: — nič. Današnja „Edinost“ bi nas bila poučila bolj natanko, ali, žal, bila je zaplenjena. Po mestu se govori, da je z Dunaja zavil hud sever, kateri je namestniku naravnost ukazal, da mora ves svoj vpliv postaviti, da spravi v mestni, oziroma deželni zbor zmernejše elemente. Ako je temu tako in ako bo vlada res kaj storila, nadejati se je boljših časov za Trst ter tudi za nas Slovence; toda mi ne stavimo dosti nad v boljšo bodočnost, saj nam je le predobro znano, kako se je vedno godilo z nami. Slovan plačuj davke ter molči, in zadovoljen bodi z drobtinicami, ki padajo z obložene mize! Toda, recimo, da bi se res kaj zgodilo za nas in bi zmernejši elementi prišli v zbornico, ali kaj imamo pričakovati od takih konservativcev, ki o slovenščini ter njenej ravnopravnosti nečejo vedeti ničesar?! Kako moremo zadovoljni biti z ljudmi, ki se nam sedaj dobrikujejo, da bi dobili naše glasove, ne obljubijo pa niti najmanjše stvari. Ako bi res prišla v večino konservativna stranka, za nas bi v narodnostnem oziru ne bilo nič boljše, saj a priori povdarja ta stranka le vse samo laško, Slovanom niti ne obljubi ničesar. Kako so z nami Slovenci delali taki konservativni poslanci, znano nam je še dobro; kjer bi jih bili najbolj potrebovali, kjer je šlo za naše najvažnejše stvari, se niso niti zdrževali glasovanja, temveč glasovali so proti nam. Bode li v verskem oziru kaj bolje za nas? Ne verujemo; imena konservativnih kandidatov nam tega ne povedo, mi pa upa tudi nimamo va-nje. Zdi se nam, da nam volitve kaj posebnega ne prineso, veseli pa bomo, ako smo se motili; v ušesih nam pa vedno le doni: „Mi pa ostanemo, kakor smo bili.“ Liga + 65.

(**Nič novega!**) Kar uganja sedaj ogerska brezverna vlada s svojo proticerkveno politiko, nekaj jednakega je bila odredila tudi francoska vlada po naših deželah za časa okupacije. Francoski vladi so se te novotarije kaj slabo obnesle. Se bodo ogerski boljše? Omenimo naj le spisovanja farnih matic. Z letom 1812 je francoska vlada vpeljala mej drugim tudi civilne matrice. Vodili so jih takoimenovani meri (mairs). Taka francoska oblastnija (mairie) je bila tudi na Bokaleih, v sedanjem Seunig-ovem gradu. Od 21. septembra 1812 pa do zadnjega junija leta 1814 je imel ta urad državne francoske matrice. Farni uradi pa so po povelju škofovem tudi v tem času ravno tako natančno vpisovali vse matice, kakor prej, in to je bila srečna odredba. Dne 7. avgusta leta 1816 je dal c. kr. okrožni urad farne matice na Dobravi pregledati, je potrdil kot pravomočne, ker so so državne matice pri meriji po izgubile — „sind in Verlust gerathen!“ To opombo najdemo zapisano na sprednji strani v vseh maticah, spodaj pa potrdilo in podpis dveh preiskovalnih uradnikov. Kakor so v onem času odredili avstrijski škofje, da naj farni uradi še vedno z jednako natančnostjo spisujejo matice, tako so sedaj tudi ogerski škofje svoji duhovščini ukazali. Kdo vé, če ne pride trenotek, ko bodo tudi ogerski vladi zopet dobre cerkvene matrice? Kdo bi bil bolj sposoben za vpisovanje teh matic, nego župni predstojniki? Ali ni ravno župnik, ki farno občino najbolj pozná, dostikrat za vsako hišno številko po fari vé, njene stanovnike lahko po imenu kliče? Po svoji izomiki pa se lahko vsem javnim uradnikom na stran stavlja. Ze po svojem izvoru so te matice cerkvene in bi je morala vlada že iz hvaležnosti v cerkvenih rokah pustiti. Vrh tega pa, kako ceno pride državi to uradovanje. Pa kaj se meni za vse to framasonska vlada, saj velja udarec katoliški cerkvi, če tudi pri tem trpi dobra stvar!

Liga + 35.

(**Pozor pri izseljevanju v Ameriko.**) Amerikanska vlada je ravnokar izdala jako poojstrene pogoje, po katerih se smejo naseljenci tamkaj izkreevati. Toda ti pokoji pokazali so že neprijetne posledke, ker je bilo mnogim naseljencem tam zabranjeno, na suho stopiti. Nedavno moralo je samo z enim parobrodom nad 300 izseljencev se vrniti nazaj proti Bremenu. Kako otožni nasledki za vsakega tacega v Ameriko zaljubljenega potem nastanejo, si vsak sam lahko misli. Oni novi zakon obsega 17 oddelkov,

ki so namerjeni večinoma le proti društvom parobrodov in nje agentami; med temi oddelki je tudi 21 vprašanj, katera natančno odgovorjena mora vsak izseljenec pri izkrcanju že pisмено saboj prinesiti. Pri pregledu teh vprašanj mora naseljenec vse z prisego potrditi in če treba vse že na pamet odgovoriti, in če slučajno le enega napačno izpove, že mu je zabranjeno stopiti na suho, ter dobi rudeč list v znamenje da se mora domov vrniti. Vsak naseljenec mora imeti že plačano vožnjo karto za dalje po ameriški železnici, in zraven tega še najmanj 30 ameriških dolarjev. Strogo vprašanje stavi se tudi vsakemu naseljencu tam, je li bil že kedaj tu kaznovan, kedo je njegovo vožnjo plačal, ali ima delo v Ameriki že zagotovljeno i. t. d. Za vsake slučajne napake je v prvi vrsti izseljenec sam odgovoren, dalje dotična parobrodna družba, katera je takega nesposobnega izseljenca tje pripeljala, kakor njen agent. Vsled tega so agentje posebno v pristaniščih začasno malo poparjeni, in se branijo vsprejemati, slabo oblečene potnike in izseljence slabega zdravja. Zadnji čas se opazuje med izseljenci, mnogo mladih čednih deklet, katere dobe večinoma proste karte iz Amerike, kam te pridejo se ne ve, sploh pa da bi katera nazaj prišla bila, se ne sliši. Na vse to toraj pozor izseljencem, preden zapuste svoj dom.

(Z Reke.) 14. t. m. je prinesel v našo luko angleški parobrod „Mount Edgecumbe“ 22.000 vreč riža. Od Akyab-a do Reke je potreboval 30 dnij. — Istega dne bi bila skoraj velika nesreča zadela nekoga Jakoba Niskulina. Ko je delal na „delti“, ga je prijel in na tla vrgel vagon ter šel vrhu njegovih nog. K sreči je le malo ranjen. Odpeljali so ga v bolnišnico. — Ravno istega dne sta se sprla Anton Serdoz in Josip Kalain. Prvi je drugega močno ranil na desnem očesu, spustivši nanj velik kamen. Oba so spravili pod ključ. — 15. t. m. so napravili tukajšnji ogerski dijadi izlet na otok Črez. Izleta se je udeležil tudi guverner in njegova soproga. To je bila prava mažarska karavana. — 16. t. m. se je na parobrodu „Szapary“ umiril 17letni deček. Lep napredek! — 17. t. m. je došel v naše pristanišče angleški parobrod „Knutsford“. Tudi ta je prišel iz Akyaba ter prinesel 30.184 vreč riža. Vožnja je trajala 34 dnij. Riž se bode očiščeval v Budimpešti in ne v naši rafineriji. — 18. t. m. je župan z dvema podpredsednikoma municipija čestital nadvojvodi Josipu, ker se je njegov sin, nadvojvoda Josip Avguštin, zaročil z bavarsko princesinjo Avgusta. Pri tem čestitanju so bili prisotni: nadvojvoda Josip, nadvojvodinja Klotilda, guverner, general Cattinelli in drugi. — Istega dne se je usmrtil neki Angelj Kozulić. Povod za samomor so bile slabe denarne razmere. — 21. t. m. so začeli naši veterani veliko slovesnost. Blagoslovila se jim je nova zastava. Svečanost je trajala tri dni. Prvi dan je bilo blagoslovljenje zastave, drugi dan banket, tretji dan izlet v Opatijo. Ni še tako hudo na svetu, kakor nekateri menijo. — Istega dne so odprli v Reki kopališče, imenovano „Maria“. — Naši Mažari vedno tuhtajo, kako bi prej pomažarili naše Primorje. V to svrhu se poslužujejo vseh mogočih sredstev. Zapuščencem, že obupanemu narodu našemu obljubujejo gimnazije, tovarne, pomorske šole, večje luke itd. Narodu so te obljube, se vé, zelo všeč, kakor utopljenec pomoč najhujšega sovražnika, a ne vé, da ga hočejo s tem navezati na se ter si ga tako podjarmiti. Tudi na to gredó, da bi narodu vsilili svoj jezik. Radi bi tedaj vsa imena pomažarili, dá, tudi imena istih gorá. V ta namen so osnovali v Reki ogersko-planinsko društvo. Komu to ne preseda? Tedaj še gore naše naj bi imela mažarska imena! Tudi na njih naj bi se brali mažarski napis! To je vendar že odveč! — Zdi se nam, da se Hrvatje v Primorju premalo gibajo. Treba bi bilo, da bi tudi oni osnovali hrvatsko-planinsko društvo, katero naj bi oviralo in preprečilo pomažarovanje naših planinskih imen. Ždaj menda pač vsak vidi, kaj Mažari nameravajo z nami in z našim Primorjem. Zatorej na delo, snujmo društvo zoper društvo, dokler je še čas! Sovražnik preži na nas z vsemi silami, upirajmo se mu tudi mi z vsemi silami, saj je vendar sladko in častno, boriti si za ognjišče naših pradedov!

(Iz Zuzemberka) se nam poroča dné 24. maja: Vso pomlad imeli smo strašno sušo, posebno zadnji čas. Vsi vodnjaki in vse luže so se posušile, in kaj se to pravi, spoznaš, ako veš, da v naši okolici ni nobenega studenca, katere nam morajo karnice in luže nadomestiti. Le po krški dolini teče Krka, a

zadnji čas je tudi ta tako upadla, da je komaj lezla naprej, na obe strani Krke pa po več ur vse brez vode. Ne zastoj ime „suha Krajina“! Po več ur daleč so ljudje vozili v hribe vodo iz Krke in v srce so se ti morali smiliti ubogi. In kaj pa živina? Suhe krme nič in paše nobene, ker zaradi suše je po bregih vse goló! In poleg tega še to silno pomanjkanje vode. Po dve, tri ure daleč so gonili živino napajat na Krko, in ko je prišla domu, bila je žejna kakor prej. — Sinoči se nas je pa, hvala Bogu, Bog usmilil in nam poslal toliko dežja, kakor že več kot pol leta ne. Napojila se je precéj zemlja in tudi vodnjaki so dobili precéj vode. Upati smemo, da se bo polje in trava vsaj deloma popravila, sicer bodo trpeli lakoto ljudje in živina. — Z zanimanjem smo brali poročilo o razpravi deželnega zbora radi vodovoda v Ambrus in naprave vodnjakov po drugih krajih suhe Krajine. Potreba je res velika; čutilo se je posebno v tej suši. Bog daj, da bi se navštet in predlogi kmalu spremenili v dejanje, in da bi z deželno in državno podporo dobili vsaj večji kraji svoje vodnjake. Sami smo presirotni, da bi jih napravili. Hvala postancu, ki se je v deželnem zboru potegnil za nas in priporočal podporo k napravi vodnjakov in vodovoda v Ambrus, sramota pa drugemu našemu poslancu, kateremu je osebna korist več, kakor blagor volilcev, ki rabi svoj mandat v to, da se poteguje za svoje osebne koristi, naj tudi volilci trpé; sramota možu, ki hoče povsod veljati za dobrega kristijana in se drzne v deželnem zboru nam očitati božja pota in stroške pri njih. Lep tak poslanec, ki od volilcev mu izročeno oblast v to obrača, da obdrži te volilce v jarmu posilne legalizacije! Gospod, dobro si zapomnite, nismo taki tepci, da bi ne vedeli, kje nas čevlji žuli in bi ne vedeli razločevati prijateljev od sovražnikov. Da se vidimo pri Filipih v Trebnjem! Ako pa prej pridete med svoje volilce, kar bi bila Vaša dolžnost, bodete pa še prej spoznali, da za Vas ni več tal med nami. Le-ta nam več županil ne bo!

(Volitev župana v Solkanu.) Piše se nam: Po raznih listih slovenskih in italijanskih, konservativnih in liberalnih pisalo se je letos o obč. volitvi v Solkanu. Še celó v državnem zboru na Dunaju so nas omenjali. „Slovenec“ je tudi parkrat poročal o tem. Povod taki razburjenosti dale so: 1. nekatere osebe, katere so hotele spraviti v starašinstvo može, kateri bi se ne odlikovali v podedovanih lastnostih pravih Solkancev t. j. v verskem in narodnem oziru, 2. tudi nekateri židovski liberalni časniki, kateri so hoteli proglašati vsled zadnje volitve Solkan za pravo liberalno in deloma italijansko občino, ter blatili prave in poštene Solkance. Ker so ti listi tako veselo poročali o tej volitvi in ker so bili od nekdaj tudi nekateri pritiski, prišli smo do opravičenega mnenja, da je zadej tudi „Lega nazionale“. — Toda Solkan obdržal je svoje staro lice. Ker so se godile v I. razredu pri volitvi nepostavnosti, vložili so nekateri priziv do namestništva, vsled česar je prišlo do dopolnilne volitve, pri kateri je zmagala narodno-konservativna stranka. V torek, 23. t. m. pa smo imeli volitev novega župana. Dosedanji župan g. A. Mozetič, kateri je županoval 16 let, ni mogel več sprejeti te časti radi svoje starosti, treba je bilo toraj voliti novega. Na predlog č. g. župnika bil je enoglasno voljen novim županom g. Ant. Mozetič ml., sin prejšnjega župana, kateri s svojo uljudnostjo in učenostjo tudi gotovo tako čast zasluži. V svojem govoru pred c. k. glavarjem in celim starešinstvom razvil je novi župan svoj lep program, da hoče delovati v avstrijskem, verskem in narodnem duhu ter obljubil da bode skrbel za vsestranski blagor občine in red v občini. Da bode pa mogel to izpolnovati, prosil je visokorodn. g. glavarja, veleč. g. župnika in vse starešine vsestranske pomoči in podpore. — Po volitvi zbralo se je starešinstvo najpred pri starem potem pa pri novem županu, kjer se je mnogo napivalo, peló in nekaj nabiralo. Ne morem zamolčati nekoga veselega predloga v tej veseli družbi. G. starašina A. Boltar predlagal je, naj bi se novo starašinstvo, katero šteje 24 mož, vdeležilo procesije dan sv. R. Telesa „in corpore“ s svečami, v kar so vsi radostno pritrtili. — Po dolgem prepiru imamo torej v Solkanu novo starašinstvo in novega župana. Novemu županu kličemo, naj ostane zvest svojemu programu, naj vstraja v težavnem poslu in prepričan naj bo, da bo našel podpore v svojem delovanju pri sl. starašinstvu in tudi pri vseh dobromislečih Solkancih.

(Iz celovške škoflje.) Župnijo Št. Lenart pri sedmih studencih oskrbuje ondotni kapelan č. gosp.

Jos. Svatoň. — Razpisani ste župniji: Št. Lenart pri sedmih studencih in Grebinj-Klošter do dné 24. junija t. l.

(Razslavo perutnine) priredi „Prvo koroško društvo za rejo perutnine“ od 8. do 10. kimovca t. l. v Celovcu. Obsegala bode vsakovrstno perutnino, ptice za lepoto in za petje, pridelke in priprave, izdelke obrta in književnosti, ki se pečajo z rejo perutnine.

(Sleparji.) Sredin „Eco“ poroča, da je obetal v Gorici neki človek 7 ali 8letnej deklici pa mlajšemu bratcu denarja, ako bi šla z njim. Bilo jima je več do bega, nego do denarja. Ušla sta nevarnosti biti odpeljana Bog zna kam in h komu in k čemu. „Eco“ opozarja in svari roditelje, da čuvajo deco.

(Arheološke izložbe v avstrijskem muzeju na Dunaju.) ki se je priredila te dni povodom zborovanja filologov, arheologov in šolnikov, udeležuje se tudi ljubljanski muzej „Rudolfinum“ s svojimi zbirkami.

Društva.

(Akad. društvo „Triglav“ v Gradcu) priredi danes, 26. t. m., svoje II. javno redno zborovanje v gostilni „Zum Prinzen Coburg“, Zinzendorferstrasse, s sledečim vspešdom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo odborovo. 3. Poročilo revizorjev. 4. Pogovor o izletu. 5. Slučajnosti. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Gostje dobro dešli!

Telegrami.

Dunaj, 26. maja. Budgetni odsek avstrijske delegacije izvolil je načelnikom pl. Plenerja, njega namestnikom grofa Falkenhayna. Poročevalcem za vnanje stvari je voljen Dumba, za redne vojne potrebsčine Falkenhayn, za izredne vojne potrebsčine Popowski, za mornarico Russ, za okupacijski kredit Suess, za državno finančno ministerstvo Lupul, za najvišje računišče Chrzanowski, za carine Meznik, in za sklepčni račun Czedik. Prihodnja seja delegacije bo menda dné 6. junija.

Inomost, 25. maja. Danes so dijaki zopet začeli pohajati vseučilišče.

Cette, 25. maja. Poslednjo soboto, nedeljo in ponedeljek je tukaj pet ljudij zbolelo za boleznijo podobno koleri, vendar se ne kaže epidemični značaj. V torek ni bilo nobenega sumljivega slučajja.

Atene, 25. maja. Po poslednjih poročilih se je v Tebah kakih 100 hiš podrló, druge so poškodovane. Jedna oseba je mrtva, dve ste ranjeni.

Poziv

na proslavo tristoletnice zmage pri Sisku leta 1593.

„Kranjska dežela in nje narod sta si v tem jednaka, da ne znata svojih dobrih lastnostij in neovrženih prednostij razkazovati.“ Marsikaj se je v novešem času zgodilo, da se pobije to očitanje grofa Antona Auersperga ter da se seznanijo domačini in tuji s prirodno lepoto naše ožje domovine in nje zgodovino. A veliko bo še dela, predno se vnaame v omikaneh in v širjih ljudskih plastéh tista prava in gorka ljub-zen do domačije, iz katere more jedino vzklti zavest nerazdruženosti in vspešno skupno delovanje.

Prelepa prilika za pospeševanje te svrbe se nam ravno letos ponuja; kajti blizu se nam tristoletnica najslavnjšega dné v kranjski zgodovini: zmage nad Turki pri Sisku 22. dné junija 1593.

Dvesto let skoro je hudi Turek razsajal po naši deželi, požgal, moril in skrnil, in na tisoče in tisoče čvrstih sinov in hčera odgnal v grozno sužnost. Z mečem na strani je obdelaval kmet svoje polje; vsak grič, vsako pokopališče se je izpremenilo v tabor, in samo složnost, ki je vodila kmeta, meščana in graščaka v boj, neomahljivo zaupanje v božjo pomoč in svojo moč, sveta gorečnost za krščansko vero in na rojstni dom, ki je vse navduševala, je ohranila naš narod, da je v nejednakem boju trdno obstal na braniku krščanstva, da ni nikdar obupal in se nikdar udal.

Naposled je vendarle prišel dan plačila. Sredi junija 1593. leta so uzozanjale plamteče grmade z gorá, da zopet grozi nevarnost. Bosenski Hasanpaša je bil s 30.000 možmi pridrl pred Sisek, da bi najprej v oblast dobil to trdnjavo, potem pa si podjarmil sosedna slovenska mesta in dežele. Nevarnost je bila velika, kajti kakor pravi narodna pesem:

„Turk če vzel nam Sisek bode,
Nam narobe vse, vse pojde,
Mest' Ljubljana bo pokrajna,
Dežela kranjska turška drajna.“

Zato so se brž začela zbirati hrvatska, kranjska, štajerska in cesarska krčela, da pohite obkoljenemu mestu na pomoč. A kaj bode pešica 4000 mož proti toliki sili nevernikov! In res začetkom v vojnem svetu večina ni bila za to, da bi Turke prijel. Toda na Andreja Turjačana pogumni vsklik, „naj ne gledajo na število, ampak naj Boga prosijo za zmago.“ odločili so se za boj.

Drugi dan, 22. junija 1593, na dan sv. Ahacija, je Hasan-paša z 18.000 svojih najboljših vojakov prekoračil Kolpo in v prvem pritisku zagnal krščansko prednjo vojsko v beg. Usoda bitve in vse dežele je visela na niti. Zdaj pa poseže zopet Turjačan vmes. S kratkimi, navdušenimi besedami razvname svojim rojakom srce, da z bojnim krikom: „Kristus in sv. Ahacij!“ kakor vihar planejo na sovražnika.

Kakor snopje so na desno in levo padali Turki pod meči kranjskih oklopnikov; v odprto gaz pa so za njimi pritisnile druge čete. Tudi Hrvatje so se zopet vredili in znova šli na Turke, in po kratkem boju je bila nevarna vojska pogum zgubila ter se je v divji beg spustila proti Kolpi. Toda drug Kranjec, Stefan grof Blagai, je že zasedel most, in vsa turška vojska je popadala pod turškim mečem, ali pa potonila v Kolpi. Samo 8000 nevernikov je smrti uteklo. Hasan-paša sam in več osmanskih cesarskih princev je prišlo v tej bitvi ob življenje.

Velik je bil plen, ki so ga kristijani našli v turških šotorih; še večja pa je bila njih slava, da so nevernika v veliki bitvi na planem popolnoma obbili, kar se že davno, davno več ni bilo zgodilo. Pred vsemi pa je zaslovelo kranjsko ime po svetu. Cesar Rudolf II. je poslal zmagovalcu Andreju Turjačanu zlato častno verigo-ovratnico; sveti oče papež Klemen VIII. pa mu je pisal svojerodno pismo, v katerem je Andreju, „ki je bil v vojnem svetu z besedo, v bitvi samip s pestjo najprvi“, svoje občudovanje in zahvalo izrekel in ga Bogu Najvišjemu priporočil. Drugemu poveljniku kranjskih konjnikov, Adamu Ravbarju, pa je hvaležni slovenski narod s svojo prekrasno pesmijo spletel neverljive zmagovalčev venec.

Od tega dne je imela naša dežela mir pred Turki.

Naša dolžnost je pač, da se letos na svetega Ahacija dan spomnimo stiske svojih očetov in hrabrih junakov, ki so nas iz nje rešili.

Uvažujoč veliki pomen praznovanja spominskih dni za povzdigo ljubezni do domovine, sklenil je c. kr. mestni šolski svet za stolno mesto Ljubljano, naj tristoletnico zmage pri Sisku vse njemu podrejene ljudske šole svečano praznujejo.

Iz članov c. kr. mestnega šolskega sveta in odposlancev učiteljskih zborov vseh javnih in zasebnih ljudskih šol sestavljeni odbor je določil sledeči slavnostni vspeled za 22. dan junija t. l.:

1. Skupna zahvalna maša vseh tukajšnjih ljudskih šol v stolni cerkvi.

2. Skupna šolska slavnost za vse tukajšnje deške ljudske šole v dvorani „Tonhalle“ filharmoničnega društva.

3. Popoldne: Javna šolska veselica za učence mestnih deških ljudskih šol na igriškem travniku „Podturnom“.

Prvi dve točki se bosta vršili v šolskem krogu in slavnostnemu odboru ne prizadevata posebnih skrbi. Vspeh tretje točke pa je popolnoma odvisen od dejanske pomoči javnih korporacij in prebivalstva ljubljanskega. Troški za pogoščenje blizu tisoč dečkov, za postavljenje odrov, majev itd., za nagrade najboljšim tekačem, skakačem itd., za natis mahnega spominskega spisa, za c. in kr. vojaško godbo, in raznovrstne druge stvari bodo znatni, — a odbor za danes nima še nikakoršnjih sredstev na razpolaganje. Vendar pa odbor nadaljuje svoje priprave v trdni nađej, da ga bude občinstvo ljubljansko podpiralo z obilnimi prispevki in tako omogočilo, da se ta veseli dan izvanredne slavnosti in našega mesta vredno praznuje ter spominu mladine za vse žive dni neizbrisno vtisne. Čim obilnejši bodo doneski, tem večje veselje bode moči narediti šolarčkom.

Zatorej se obrača slavnostni odbor na veličudnost vseh slojev prebivalstva ljubljanskega in se osmelja pristavljati, da so razglašene nabiralne pôle za blagovoljne prispevke v pokritje stroškov javne šolske veselice na proslavo tristoletnice zmage pri Sisku v magistratnem ekspeditu in po prodajalnicah nastopnih trdk: Job. Giottini, Al. Gruber (c. kr. glavna tabačna trafika), K. Karinger, „Katoliška Bukvarna“, pl. Kleinmayr & Bamberg, B. Kirbisch, Vaso Petričič, A. Schaffer, J. Šešarek (c. kr. tabačna trafika), K. Till, A. Zagorjan.

Za slavnostni odbor:

Župan Grasselli,

c. kr. mestnega šolskega sveta predsednik.

Prof. Julij Wallner,

c. kr. okr. šolski nadzornik.

Prof. Franjo Levec,

c. kr. okr. šolski nadzornik.

Ivan Bele,

mestni učitelj.

Umrlj so:

24. maja. Antonija Očakar, železniškega sprevodnika hči, 5 let, Marije Terezije cesta 12, škrlatica. — Marta Jevnikar, lončarskega mojstra hči, 8 mesecev, Karlovska cesta št. 24, črevesni katar.

V bolnišnici:

24. maja. Janez Jensko, steklar, 25 let, legar.

Tujci.

24. maja.

Pri **Maliču**: Stan, Planer, trgovec; Hoffman, potovalec; Tritsch; Feitscher, Menet, Schmid, uradniki; Wriessnig, ravnatelj, z Dunaja. — Meyre, potovalec, iz Curiha. — Vitez Gumer s soprogo, in Ledner iz Trsta. — Kleinfeler, trgovec, iz Prage. — Lukan, posestnik, iz Koprivnika. — Poschl iz Idrije. — Kuttner s sinom iz Tržiča. — Kohn iz Zagreba. — Puntschart iz Maribora. — Thurn iz Kočevja. — Müllech iz Trsta. — Schönacher s soprogo iz Monakovega. — Klein s soprogo iz Viktring-a.

Pri **Stonu**: Spangler, inženir; Tauber; Lax, Braun, Gruner, trgovci, z Dunaja. — Wirl, trgovec, iz Zagreba. — Mašin, Maler, trgovec, iz Prage. — Troller, trgovec, s soprogo, iz Brežic. — Havas, trgovec, iz Vel. Kaniže. — Lederer, trgovec, iz Žateca. — Siegfried, trgovec, iz Frankobroda. — Moline iz Tržiča. — Hohman, trgovec, iz Dun. Novega Mesta. — Noč s hčerjo iz Opatije. — Grof Barbo, zasebnik; gđc. Galler iz Gorice. — Berec, župnik, iz Št. Lamberta. — Burger, davkarski pristav, z rodbino, iz Novega Mesta.

Pri **Jutnem kolodvoru**: Benigher, trgovec s konji, in Posch, inženir, s soprogo, iz Trsta. — Sandečić, lekarnar, iz Kotora. — Schetina iz Gradaca.

Pri **bavarskem dvoru**: Kropf iz Gradaca. — Perz, župan, iz Slovenje vasi. — Faber iz Kočevja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
25	7. u. zjut.	732.5	14.2	sl. sever	oblačno	0.70
	2. u. pop.	732.7	18.8	sl. zapad	dež	
	9. u. zveč.	734.3	15.2	sl. jvzh.	dež	
Srednja temperatura 16.1°, za 0.3° nad normalom						

Stanje avstro-ogerske banke

dné 23. maja 1893.

(Brzojavno poročilo.)

Bankoveev v prometu	
gld.	456.620.000 (— 10.777.000)
Kovinski zaklad	290.499.000 (— 679.000)
Listnica	167.533.000 (— 8.260.000)
Lombard	21.377.000 (— 428.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld. 36.473.000 (+ 9.887.000)
Državnih bankoveev je v prometu	gld. 312.429.000 (+ 150.000)

Največja zaloga šivalnih strojev

JAN. JAX,

LJUBLJANA,

Dunajska cesta 13.

Najnižje cene. Ugodni vplačilni obroki se dovoljujejo.

Zamenjuje stare stroje.

Poprave vrše se točno, trajno 556 in ceno. 30-26

Mnogo tovarnarjev je,

kateri rabijo **karbolinej** za varstveno sredstvo proti vsakovrstnim mrčesom, gnilobi in trohnobi lesa, hišni in zidni gnilobi; mokrim senam itd. Toda **Barthelov originalni karbolinej** edin združuje v sebi vsa svojstva, katera stavimo do takega varstvenega sredstva. Hkrati daje orehovo-rujavi plesk lesnim predmetom, katerim prisvaja 3- do 4letno daljno trajnost. — Prospekt zastoj.

Vsak poskus jamči trajno naročevanje: 5 kilo poštni zaboji 1 gld. 30 kr., 100 kilo 16 gld. od Dunaja (Plzna, Pasave).

Glavno zalogo ima tvrdka BRATA EBERL v Ljubljani.

Mali troški, velik vpeh in dobiček.

Ustanovljena leta 1781. 48 10-7

Mihael Barthel & Co.

Dunaj, X., Kopplergasse 20.

Občuje se slovensko pismeno in ustno.

Katoliška Tiskarna
priporočila raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Gospodarjem imajočim večja poslopja z mnogo strankami, sploh hišnim gospodarjem naznanjamo, da ima podpisana tiskarna v zalogi

Stanarinsko knjižico (Zinsbüchel) za stranke

obsezajočo uradno potrjene določbe hišnega reda, v slovenskem in nemškem jeziku, razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade.

Komad stane 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld.

Katoliška Tiskarna.

Dunajska borza.

Dné 26. maja.

Papirna renta 5%, 16% davka	97 gld. 80 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97 . 50
Zlata renta 4%, davka prosta	117 . 20
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96 . 15
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	986 . —
Kreditne akcije, 180 gld.	334 . 75
London, 10 funtov strl.	123 . 70
Napoleonador (20 fr.)	9 . 80
Cesarski cekini	5 . 83
Nemških mark 100	60 . 35

Dné 25. maja.

Ogerska zlata renta 4%	115 gld. — kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94 . 35
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	148 . —
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	165 . —
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	196 . 75
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 . 80
Zastavna pisma	100 . —
Kreditne srečke, 100 gld.	196 . 75
St. Genois srečke, 40 gld.	67 . —

4% srečke dunajske parobrodne družbe	140 gld. — kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	18 . 25
Rudolfove srečke, 10 gld.	— . —
Salmove srečke, 40 gld.	69 . —
Windischgraezove srečke, 20 gld.	70 . —
Ljubljanske srečke	23 . —
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	149 . —
Akcije Ferdinandove sev. želez, 1000 gl. st. v. 2945	— . —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	— . —
Papirnih rubeljev 100	128 . 75

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjše dobitke. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična dolniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svati za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.